

“कुणाचाही अनावश्यक हस्तक्षेप होत असेल तर विचार केला जाईल” सुनेत्रा पवारांचा मोठा इशारा

राष्ट्रवादी काँग्रेस (अजित पवार) पक्षाचा आज (11 जून) मुंबईत वर्धापन दिनाचा कार्यक्रम पार पडला आहे. राष्ट्रवादी पक्षाच्या वर्धापन दिनाच्या कार्यक्रमात बोलताना उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवारांनी कार्यकर्त्यांना मार्गदर्शन करत पक्षाच्या पुढील वाटचालीबाबत भाष्य केले. मात्र, भाषणाला सुरुवात करताच सुनेत्रा पवार या अजित पवार यांच्या आठवणीने भावुक झाल्या. 'आज अजित पवार आपल्यात नाहीत', असं म्हणत सुनेत्रा पवार यांना भाषणादरम्यान गहिवरून आले होते. पुढे बोलताना सुनेत्रा पवार यांनी सूचक इशारा दिला. 'आजपर्यंत सर्वांना समजून घेतलं, पण यापुढे कुणाचाही अनावश्यक हस्तक्षेप होत असल्यास

अजितदादा आज आपल्यात नाहीत. त्यांच्याशिवाय होणारा हा पक्षाचा पहिलाच वर्धापन दिन आहे", असं म्हणत सुनेत्रा पवार भाषणादरम्यान भावुक झाल्या. "यशवंतराव चव्हाण यांच्या सुसंस्कृत राजकारणाचा वारसा आपल्याला सर्वांनाच लाभलेला आहे. त्यांच्या विचारांचा वारसा घेऊनच राष्ट्रवादी काँग्रेस (अजित पवार) पक्ष पुढील वाटचाल करत आणण्याचा आमचा जो महाराष्ट्र अपेक्षित होता, तसा महाराष्ट्र उभा करण्यासाठी राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचा प्रत्येक कार्यकर्ता कटिबद्ध राहिल असा मला विश्वास आहे", असंही सुनेत्रा पवार पान 3 वर

आज ठळक एमपीएससी संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या केंद्र परिसरात जमावबंदी आदेश लागू

बीड, दि.11(जिमाका):- महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत घेतली जाणारी महाराष्ट्र गट ब (अराजपत्रित) सेवा संयुक्त पूर्व परीक्षा 2026 ही रविवार दि.14 जून 2016 रोजी होणार आहे. बीड जिल्हा केंद्रावरील एकूण 21 उपकेंद्रावर दोन सत्रात ही परीक्षा पार पडेल. या परीक्षेसाठी जिल्हातून एकूण 5 हजार 881 उमेदवार बसले असून, परीक्षा काळात कोणताही अनुचित प्रकार घडू नये यासाठी प्रशासनाने कडक पावले उचलली आहेत. सर्व उपकेंद्रांवर चोख पोलीस बंदोबस्त तैनात करण्यात आला असून परीक्षा केंद्रांच्या 100 मीटर परिसरात भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता 2023 चे कलम 163 अन्वये मनाई आदेश लागू करण्यात आला आहे. अशी माहिती निवासी उपजिल्हाधिकारी शिवकुमार स्वामी यांनी प्रसिद्धीपत्रकाद्वारे दिली आहे.

आयोगाच्या नियमानुसार, उमेदवारांना परीक्षा केंद्रावर मोबाईल, पेजर, कॅल्क्युलेटर किंवा इतर कोणताही इलेक्ट्रॉनिक्स उपकरणे तसेच अत्यासाचे साहित्य घेऊन जाण्यास सक्त मनाई आहे. मात्र, उमेदवारांची गैरसोय टाळण्यासाठी त्यांना जेवणाचा डबा, अल्पोपहार आणि पाण्याची बॉटल सोबत आणण्यास परवानगी देण्यात आली आहे. विशेष म्हणजे, दोन्ही पेपरच्या मधल्या वेळेत उमेदवारांना परीक्षा उपकेंद्राच्या बाहेर जाण्यास सक्त मनाई करण्यात आली आहे. उमेदवारांना केवळ आयोगाने नेमून दिलेले आवश्यक साहित्यच जवळ बाळगता येईल. सर्व उमेदवारांनी परीक्षेला येताना प्रवेशपत्रासोबत स्वतःचे मूळ ओळखपत्र आणि त्याची एक छायांकित प्रत सोबत आणणे बंधनकारक आहे. यामध्ये आधारकार्ड, निवडणूक आयोगाचे ओळखपत्र, पासपोर्ट किंवा ड्रायव्हिंग लायसन्स यांपैकी कोणतेही एक ओळखपत्र ग्राह्य धरले जाईल. उमेदवारांनी सकाळी 09:30 वाजेपूर्वी आपापल्या परीक्षा उपकेंद्रावर उपस्थित राहणे आवश्यक आहे. परीक्षा सुरु झाल्यानंतर येणाऱ्या उमेदवारांना कोणत्याही कारणास्तव प्रवेश दिला जाणार नाही, असेही कळविले आहे.

“वैभव सूर्यवंशीला टीममध्ये संधी मिळाली; मला कधी?” मंत्रिपदावरून धनंजय मुंडेची सुनेत्रा पवारांसमोर जोरदार बॅटिंग!

मुंबई: "राज्यात राष्ट्रवादी काँग्रेस हा पक्ष एक नंबरचा करण्यार आहे", असे प्रतिपादन राष्ट्रवादीचे नेते धनंजय मुंडे यांनी केले आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या 27 व्या वर्धापन दिन सोहळ्याच्या जाहीर कार्यक्रमात सुनेत्रा पवार यांच्या उपस्थितीत बोलताना मुंडे यांनी आपल्या खास शैलीत राजकीय फटकेबाजी केली. यावेळी त्यांनी क्रिकेटचे उदाहरण देत, अप्रत्यक्षपणे कार्यकर्त्यांच्या भावना आणि स्वतःची मंत्रिपदाची इच्छा बोलून दाखवली. व्यासपीठावरून बोलताना धनंजय मुंडे यांनी अजित पवार यांचे आभार मानले. "अजित पवार यांनी माझ्यासारख्या पान 3 वर

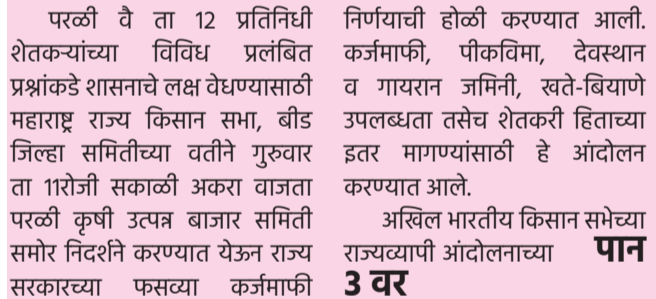
करण्याची गरज आहे", असे प्रतिपादन राष्ट्रवादीचे नेते धनंजय मुंडे यांनी केले आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या 27 व्या वर्धापन दिन सोहळ्याच्या जाहीर कार्यक्रमात सुनेत्रा पवार यांच्या उपस्थितीत बोलताना मुंडे यांनी आपल्या खास शैलीत राजकीय फटकेबाजी केली. यावेळी त्यांनी क्रिकेटचे उदाहरण देत, अप्रत्यक्षपणे कार्यकर्त्यांच्या भावना आणि स्वतःची मंत्रिपदाची इच्छा बोलून दाखवली. व्यासपीठावरून बोलताना धनंजय मुंडे यांनी अजित पवार यांचे आभार मानले. "अजित पवार यांनी माझ्यासारख्या पान 3 वर

रायगड - रत्नागिरी - सिंधुदुर्ग स्थानिक स्वराज्य संस्था मतदारसंघातून राष्ट्रवादी काँग्रेस व महायुतीचे अधिकृत उमेदवार म्हणून विधानपरिषदेवर बिनविरोध आमदार झालेले माझे लहान बंधू आ. अनिकेत भाई तटकरे यांचे आज मुंबई येथे भेटून अभिनंदन केले व पुढील वाटचालीस शुभेच्छा दिल्या.

फसत्या कर्जमाफी निर्णयाची किसान सभेनी केली होळी

परळी कृषी उत्पन्न बाजार समिती समोर निदर्शने
परळी वै ता 12 प्रतिनिधी शेतकऱ्यांच्या विविध प्रलंबित प्रश्नांकडे शासनाचे लक्ष वेधण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य किसान समा, बीड जिल्हा समितीच्या वतीने गुरुवार ता 11रोजी सकाळी अकरा वाजता परळी कृषी उत्पन्न बाजार समिती समोर निदर्शने करण्यात येऊन राज्य सरकारच्या फसत्या कर्जमाफी निर्णयाची होळी करण्यात आली. कर्जमाफी, पीकविमा, देवस्थान व गायरान जमिनी, स्वते-बियाणे उपलब्धता तसेच शेतकरी हिताच्या इतर मागण्यांसाठी हे आंदोलन करण्यात आले. अखिल भारतीय किसान सभेच्या राज्यव्यापी आंदोलनाच्या पान 3 वर

शेतकऱ्यांच्या टिष्या आंदोलनामुळे पोलीस बंदोबस्तात अनुदानित बियाण्याचे परळीत वाटप सुरु !

माजी कृषीमंत्री आ.धनंजय मुंडे यांच्या पाठपुराव्याने उपलब्ध झालेले अनुदानित बियाणे !
गेल्यावर बियाणे मिळत नसल्याने शेतकऱ्यांनी टिष्या आंदोलन केले,या आंदोलनामुळे व माजी कृषीमंत्री आ.धनंजय मुंडे यांच्या पाठपुराव्यामुळे कालच सोयाबीनचे बियाणे आले व आज 11 जून रोजी परळी शहरातील संजय कृषी सेवा केंद्र,किसान अनुदानित बियाण्यासाठी पात्र ठरलेल्या शेतकऱ्यांना तालुका कृषी कार्यालयाने परमिट देऊन सुद्धा कृषी सेवा केंद्रावर

व पोलीस बियाणांचे करण्यात याबाबत सविस्तर वृत्त कि महाराष्ट्र शासनाच्या कृषी विभागा मार्फत शेतकऱ्यांनी केलेल्या ऑनलाईन अर्जांनुसार प्रथम येनारस प्रथम प्राधान्य या नियमाप्रमाणे मार्च सरीर हंगाम 2026 साठी परळी तालुक्यातील 1792 शेतकऱ्यांसाठी 983 क्विंटल बियाणे मिळणे आवश्यक होते परंतु तालुक्यातील शेतकऱ्यांसाठी केवळ 354.25 क्विंटलच बियाणे मिळाले,त्यामुळे उर्वरित 628

75 ची आवश्यकता असताना सदरील बियाणे महाबीज कडून मिळाले नाही व तालुका कृषी अधिकारी कार्यालयाने या बियाणाची मागणी सुद्धा केली नाही,त्यामुळे पान 3 वर

पाहिजेत
श्री पदमावती शिक्षण संस्था संचालित
संस्कार प्राथमिक शाळा
ता. परळी वैजनाथ, जि. बीड

अ.क्र.	शैक्षणिक अर्हता	पद संख्या
01	B.Ed. Science (शिक्षक)	01
02	D.Ed. (शिक्षिका)	02
03	A.T.D	01
04	बालवाडी (पदवीधर - शिक्षिका)	01

उमेदवारांनी बुधवार दि. 10 जून रोजी मूळ कागदपत्रसह सकाळी 10 ते 1 या वेळेत स्वखर्चाने प्रत्यक्ष मुलाखतीस उपस्थित रहावे.

स्थळ - संस्कार प्रा. शाळा
मुख्याध्यापिका - संस्कार प्रा. शाळा, परळी वैजनाथ
मोबा. 9822955953

विवेकानंद हॉस्पिटल
चे संचालक,
विवेकानंद सामाजिक प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष
डॉ.भरत मुंडे साहेब
(MS Surgeon)
यांना वाढदिवसानिमित्त
हार्दिक शुभेच्छा...

विवेकानंद हॉस्पिटल अॅण्ड मल्टीस्पेशलिटी
नाथ नगर, अक्षता मंगल कार्यालय समोर, वाक्कावाड हॉस्पिटलच्या बाजूला, शिवाजी चौक, परळी वै.
हॉस्पिटलच्या उपलब्ध सुविधा
• हार्दिक • प्लेजर • हॅण्डलिंग • सुव्यवस्था • पोस्ट विवरण • अॅमिनिटारीयल
• डिप्टी स्टोन (मुत्रकांड) • अंतर्गर्भित गर्भ • प्लींथॉप्यल सर्जरी • उपचारातील लग्न
• बने वॉरंट (उपचारात रुग्ण) • सर्व आजारांवरील शस्त्रक्रिया • सुव्यवस्थापित इन्टेंसिव्हिटी सोप

शुभेच्छुक:-
संतोष नाथराव मुंडे
जयहिंद सामाजिक प्रतिष्ठान, टोकनाळी

अ.ब.क.ड. आरक्षण उपवर्गीकरणासाठी बीडमध्ये 'मातंग क्रांती मोर्चा'; हजारोनी सहभागी व्हा : दशरथ कुचेकर
"एक दिवस जातीसाठी, आपल्या लेकटांच्या भविष्यासाठी" घोषवाक्याने समाजबांधवांना आवाहन

वडवणी प्रतिनिधी अनुसूचित जातीतील अ.ब.क.ड. आरक्षण उपवर्गीकरणाची तालुका अंमलबजावणी, तसेच मातंग समाजाच्या विविध प्रलंबित मागण्यांसाठी बीड जिल्हातील सकल मातंग समाजाच्या वतीने 16 जून रोजी भव्य 'मातंग क्रांती मोर्चा' आयोजित करण्यात आला आहे. समाजाच्या शैक्षणिक, सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय हक्कांसाठी लढणारा हा मोर्चा सिद्धिविनायक कॉम्प्लेक्स (स्टेडियम) येथून जिल्हाधिकारी कार्यालय, बीडपर्यंत जाणार आहे. हा लढा समाजाच्या पिढीच्या भविष्यासाठी अत्यंत महत्त्वाचा असून प्रत्येक समाजबांधवाने या ऐतिहासिक मोर्चात मोठ्या संख्येने सहभागी व्हावे, असे आवाहन मानवी आमदार अमित गोरखे यांचे कट्टर समर्थक दशरथ कुचेकर यांनी केले आहे. मोर्चामार्फत शासनाकडे अनेक महत्त्वपूर्ण मागण्या मांडण्यात येणार आहेत. यामध्ये लहूजी साळवे अभ्यास पान 3 वर

डॉ.भरत मुंडे सर म्हणजे हजारो रुग्णांच्या आणि सर्वसामान्यांच्या गळ्यातील ताईत!

विवेकानंद हॉस्पिटल या रोपट्याचे दहा वर्षात वटवृक्षात रूपांतर...

टोकवाडी च्या भूमिपुत्राचे कौशल्य; रत्नेश्वरावर अपार श्रद्धा

अलौकिक इतिहास निर्माण केला आहे. अर्थात त्यांचे नाव आहे डॉ.भरत मुंडे!

देशातील बारा ज्योतिर्लिंगांपैकी परळी वैद्यनाथ हे एक अत्यंत पवित्र देवस्थान असलेले ज्योतिर्लिंग आहे. राज्य नव्हे, तर देशाच्या कानाकोपऱ्यातून भाविक भक्त या पवित्र भूमीत दर्शन घेऊन नतमस्तक होत आशीर्वाद घेतात. याच पवित्र परळी वैजनाथाच्या कुशीत असलेल्या टोकवाडीत डॉ. भरत मुंडे यांचे बालपण गेले. आपल्या पारिवारिक संस्कारातून प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक शिक्षण घेऊन डॉक्टरकीची पदवी घेतल्यानंतर त्यांनी आपल्या व्यवसायाचा श्री गणेशा आपल्या मायभूमीतूनच केला...

डॉ.भरत मुंडे एम.एस.सर्जन आहेत.मागच्या दहा वर्षांपूर्वी परळी वैजनाथ येथे विवेकानंद हॉस्पिटल सुरु केले. गोरगरीब रुग्णांना दिवस रात्र सेवा दिली. तसेच अतिशय गंभीर शस्त्रक्रिया यशस्वीरित्या पूर्ण केल्या. डॉ. भरत मुंडे यांची पाश्चिमी व परिस्थिती अत्यंत नाजूक असून अतिशय गरीबीच्या परिस्थितीतून शिक्षण घेऊन झाले. दुर्दैवाने लहानपणीच वडिलांचं छत्र हरवलं. आणि घरी अतिशय गरीबी. पण आपल्या आई-वडिलांचे स्वप्न

प्रत्यक्षात आणण्यासाठी अशा परिस्थितीतही त्यांच्या आई वरिष्ठ बंधूंनी त्यांचे शिक्षण पूर्ण केले.

अत्यंत जिद्दीने उच्चशिक्षण झाल्यानंतर त्यांनी संघर्ष करून पुढे विवेकानंद हॉस्पिटल ची स्थापना मोठ्या धाडसाने सुरुवात केली. दररोजची कर्तव्याची नियमितता, रुग्णांशी अत्यंत स्नेहाचा संवाद, वास्तविकता आणि केवळ सेवा हा धर्म पाळत डॉ. भरत मुंडे यांनी प्रचंड मेहनत परिश्रम घेतले... आणि पाहता पाहता गत दहा वर्षात विवेकानंद हॉस्पिटल या छोट्याशा रोपट्याचा विशाल वटवृक्ष झाला!

विवेकानंद हॉस्पिटलचे सर्वेसावा डॉ. भरत मुंडे यांनी सामाजिक बांधिलकीचा भाव सदैव जोपासला. त्यांच्या स्वामी विवेकानंद हॉस्पिटल व विवेकानंद सामाजिक सेवा प्रतिष्ठान च्या माध्यमातून जन्मभूमी टोकवाडी गावामध्ये विविध सामाजिक उपक्रम राबवले. त्यामध्ये मोफत रोग निदान तपासणी शिबिर, डोळ्यांचे शिबिर, महिलांसाठी रांगोळी स्पर्धा, तसेच हॉस्पिटलच्या वर्धापन दिना निमित्त 'टोकवाडी भूषण' पुस्तकाराचे आयोजनही त्यांनी केले! तसेच 14 एप्रिल ला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती दिनी व्यसनमुक्तीचा कार्यक्रम गावामध्ये घेतला. असे विविध सामाजिक

उपक्रम ते सदैव राबवतात. त्यांनी साहित्य क्षेत्रातही त्यांचे मौलिक योगदान आहे. आपल्या कवितांच्या माध्यमातून समाज प्रबोधनाचे कार्य ते करत असतात. विविध ठिकाणी काव्य संमेलनाला उपस्थित असतात. त्यांच्याकडे पाहिलं तर एक साक्षात अष्टपैलू व्यक्तिमत्व आपल्या समोर येतेय,हे सत्य आहे.

सामाजिक कार्यकर्ते डॉ. भरत मुंडे यांच्या या अत्यंत समाज हितदक्ष आणि रुग्णांच्यासाठी तसेच सर्वसामान्यांसाठी आदर्शवत असलेले कार्य सदैव, अखंड, निरंतर सुरु राहावे.या अपेक्षासह त्यांच्या अभिष्टचिंतन दिनाच्या निमित्ताने त्यांना आनंदी, यशदायी आणि निरोगी दीर्घायुष्यासाठी रत्नेश्वराच्या चरणी विस्र प्रार्थना!

● रुग्णसेवा हीच ईश्वर सेवा म्हणणारे डॉक्टर!

डॉ. भरत मुंडे हे अत्यंत संवेदनशील मनाचे विविध क्षेत्राशी नाते जोडणारे प्रामाणिक स्थितप्रज्ञ डॉक्टर आहेत. सामाजिक कार्याची आवड ठेवून त्या बांधिलकीतून काम करणारे आहेत. एक कवी मनाचा डॉक्टर आणि सतत घडपडत राहणारे व्यक्तिमत्व आहे. डॉक्टर भरत मुंडे यांचे व्यक्तिमत्व विविध अंगी असून

प्रतिभा संपन्न आहे.

● रत्नेश्वरावर अपार श्रद्धा; भक्ती आणि पावित्र्याचे नाते!

डॉ.भरत मुंडे यांचे टोकवाडी कऱांचे आराध्य दैवत असलेल्या श्री रत्नेश्वरावर अपार श्रद्धा आणि पावित्र्यपूर्ण भक्ती आहे. रत्नेश्वर डोंगरावर विराजमान आहेत. त्यांची रत्नेश्वरावर फार श्रद्धा असून त्यांचं आणि रत्नेश्वराचं एक अतुट नातं निर्माण झालेलं आहे! उत्तम विचार, हष्टी आणि कृती श्रेष्ठ पदावर नेते, याची अनुभूती डॉ. भरत मुंडे च्या माध्यमातून अनुभवायला येते, हे नक्की!

विशेष लेख -बालासाहेब फड

शब्दांकन-प्रा.बिभषण चाटे

माझ्या लाडक्या बाळा, भरपूर शिकरं शाळा !!

जगामध्ये बालकांना कामगार म्हणून राबविले जाऊ नये आणि बालकांना सर्वांगीण विकासाचा हक्क मिळालाच पाहिजे. हा जागतिक बालकामगार विरोधी दिनामागचा मुख्य उद्देश आहे. जागतिक बालकामगार विरोधी दिनाची सुरुवात आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना- आयएलओने 12 जून 2002 रोजी केली. बाल कामगारांच्या जागतिक स्थितीवर लक्ष केंद्रित करणे आणि बालमजुरी पूर्णपणे संपुष्टात आणण्यासाठी आवश्यक ते प्रयत्न करणे या उद्देशाने जागतिक बालकामगार विरोधी दिन साजरा करण्यात येतो. रोचक व सुबोध शब्दांतील श्री कृष्णकुमार आनंदी-गोविंदा निकोडे गुरुजींचा हा संकलित लेख वाचा... संपादक.

प्रत्येक जिल्ह्यात सध्या विशेष प्रशिक्षण केंद्रे विविध वस्त्यांमध्ये कार्यान्वित आहेत. प्रकल्प अधिकारी यांच्या मार्गदर्शनात शेकडो कर्मचारी काम करतात. या प्रकल्पांतर्गत बालकामगारांना विविध कौशल्य विकास योजनांचा लाभ मिळवून देण्यात येतो. बालकामगारांना अनौपचारिक शिक्षणाबरोबरच त्यांच्यातील कौशल्य व कलागुणांना वाव मिळवा, यासाठी विविध ट्रेडचे व्यवसायपूर्ण प्रशिक्षण देण्यात येते तसेच प्रकल्पाचे कार्य व बालकामगार प्रथेविषयी जनमानसात जनजागृती करण्यात येते. प्रत्येक बालकामगाराला दरमहा 150 रुपये विद्यावेतन देण्यात येत असून महाराष्ट्र राज्य शिक्षण विभागामार्फत विद्यार्थी मित्र अभ्यासक्रमाचा विशेष प्रशिक्षण केंद्रात अवलंब करण्यात येतो, शालेय पोषण आहार, पाळ्युपुस्तके आणि आरोग्य सुविधा पुरविण्यात येतात, बालकामगारांना त्यांच्या आवडीनुसार तसेच त्यांच्यातील कौशल्यास अनुरूप असे व्यवसाय पूर्ण प्रशिक्षण देण्यात येते, बालकामगारांना विविधंगी उपक्रमातून शिक्षणाची गोडी निर्माण करण्यात येते. तसेच जीवन कौशल्य राष्ट्रीय बालकामगार प्रकल्पांमार्फत बालकामगारांना जीवन कौशल्य विषयाचा प्रभावी संवाद कौशल्य, स्वतःची जाणीव, प्रभावी नेतृत्व, निर्णयक्षमता, ध्येय निश्चिती, भावनिक समायोजन, कल्पकता, निरीक्षण निरोगी जीवन यासारख्या विविध विषयांच्या माध्यमातून भावी आयुष्यात सुजाण नागरिक घडविण्याचे प्रयत्न केले जातात. जिल्हाधिकारी यांच्या मार्गदर्शनात प्रकल्पाचे कामकाज सुयोग्यरित्या सुरु आहेत. प्रकल्पाच्या सुरुवातीपासून लक्षावधी बालकामगारांना नियमित शाळेत दाखल करण्यात आले आहे. तसेच प्रकल्पांमार्फत बालकामगारांना जन्म दाखला, जातीचा दाखला, आधार कार्ड, संजय गांधी निराधार योजना, सुकन्या योजना, मतदान ओळखपत्र, जीवनदायी योजनेचा लाभ मिळवून दिला आहे. यासाठी राज्य शासनाने सन 1986 सालापासून बालकामगार विरोधी कायदा बनविला असून या कायद्याची अंमलबजावणी योग्य पद्धतीने झाल्यास भविष्यात बालकामगार होण्यास आळा बसेल.

"लहानपण देगा देवा, मुंगी साखरेचा रवा"... असे आपण नेहमी म्हणतो. कारण बालपणीचा काळ सुखाचा आणि आनंदाचा असतो. ना कसली चिंता ना कसली काळजी, मनसोक्त खेळा, हसा, आनंद लुट... पण असा हा सुखाचा काळ काही मोजक्याच मुलांच्या नशिवात असतो. कारण जेव्हा आपण घराबाहेर पडून समाजात वावरतो तेव्हा पोटाची खळगी भरण्यासाठी सिंगलजवळ काही वस्तू विकणारी मुले, हॉटेल, बसस्थानक, रेल्वे स्टेशनवर पाणी वाटणारी, टेबल साफ करणारी मुले पाहतो. अशा मुलांना कुठे सुखाचे बालपण अनुभवायला मिळते? कायदा असूनही त्यांचे बालपण हवत चालले आहे. हेच ते बालकामगार! 14 वर्षांखालील जी मुले स्वतःच्या आणि आपल्या परिवाराच्या उदरनिर्वाहासाठी मोलमजुरी, रोजगार करतात त्यांना बालकामगार म्हणतात. ज्या वयात शाळेत जावून शिकायचे, खेळायचे, बागडायचे त्या वयात हातात झाडू घेऊन साफ-सफाई करायची, भांडी घासायची, कपडे धुवायचे, विटा उचलायच्या, दाग फोडायचे अशी अनेक कामे करावी लागतात. एकीकडे बोट ठेवलं ती वस्तू विकत घेऊन देणारी हौशी मॉम-डॅड तर दुसरीकडे कामावर पाठविणारी नाईलाज मायबाप. समाजातील हे चित्र कसे बदलेल आणि कोण बदलणार? हा समाजापुढे गहण प्रश्नच आहे. 12 जून हा दिवस देशासह जगात सर्वत्र बालकामगार विरोधी दिन म्हणून साजरा केला जातो. बालकामगारांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात

आणण्याकरिता शासनाच्या श्रम व रोजगार मंत्रालयाच्यावतीने जिल्हास्तरावर राष्ट्रीय बालकामगार प्रकल्प राबविण्यात येत आहे. सन 1986मध्ये बालकामगार थांबविणे सन 2002मध्ये बालकामगार बंदी आणि नियमन कायदा आला. त्या कायदानुसार 14 वर्षांखालील मुलांना मजुरी करणे बेकायदेशीर सांगितले. मुलांना मजुरी करणे बेकायदेशीर सांगितले. सन 2002मध्ये बालकामगार थांबविणे

बालकामगार बंदी आणि नियमन कायदा आला. त्या कायदानुसार 14 वर्षांखालील मुलांना मजुरी करणे बेकायदेशीर सांगितले. सन 2002मध्ये बालकामगार थांबविणे

डॉ. भारत कऱ्हाड

देशांमध्येही अन्नामध्ये निकृष्ट पदार्थ मिसळणे, चुकीचे लेबलिंग करणे आणि ग्राहकांची फसवणूक करणे हे प्रकार मोठ्या प्रमाणावर घडत होते. मात्र या देशांनी कालांतराने मजबूत कायदे, वैज्ञानिक तपासणी यंत्रणा, अत्याधुनिक प्रयोगशाळा आणि प्रभावी अंमलबजावणी यंत्रणे या समर्थेवर नियंत्रण मिळविले. त्यामुळे आज ते देश फूड सेफ्टीच्या बाबतीत आदर्श मानले जातात.

अमेरिकेच्या इतिहासात हावे वॉशिंग्टन वायली यांचे नाव विशेष महत्त्वाचे मानले जाते. त्यांना "शुद्ध अन्न व औषध चळवळीचे जनक" म्हणून ओळखले जाते. विसाव्या शतकाच्या सुरुवातीला त्यांनी अन्नभेसळीविरोधात व्यापक मोहीम उभारली. वैज्ञानिक संशोधन, जनजागृती आणि कायदेशीर सुधारणा यांच्या माध्यमातून त्यांनी अन्नसुरक्षेचा प्रश्न राष्ट्रीय पातळीवर पोहोचविला. त्यांच्या प्रयत्नांमुळे 1906 मध्ये "शुद्ध अन्न आणि औषधे कायदा" अस्तित्वात आला. हा कायदा अमेरिकेतील आधुनिक फूड सेफ्टी व्यवस्थेचा पाया मानला जातो. या इतिहासातून एक महत्त्वाचा धडा मिळतो की, समाजाच्या आरोग्याचे रक्षण करण्यासाठी केवळ कायदे पुरेसे नसतात; त्यासाठी दृढ इच्छाशक्ती, वैज्ञानिक दृष्टिकोन आणि सामाजिक पाठिंबा आवश्यक

अन्नातील भेसळ हा प्रकार नवीन नाही. इतिहासात अनेक देशांनी या समस्येचा सामना केला आहे. एकेकाळी अमेरिका, युरोप आणि इतर विकसित

देशांनी अन्नसुरक्षेला अधिक व्यापक स्वरूप दिले आहे. युरोपियन युनियनमध्ये ट्रेसिबिलिटी सिस्टीम अत्यंत प्रभावीपणे कार्य करते. एखादा अन्नपदार्थ कोणत्या शेतातून आला, कोणत्या कारखान्यात प्रक्रिया झाला आणि कोणत्या दुकानात विकला गेला याची संपूर्ण माहिती उपलब्ध असते. त्यामुळे भेसळ किंवा गुणवत्तेचा प्रश्न निर्माण झाल्यास त्वरित कारवाई करणे शक्य होते. जपानमध्ये अन्नाच्या गुणवत्तेला सामाजिक प्रतिष्ठेचा विषय मानले जाते. ऑस्ट्रेलिया आणि न्यूझीलंडमध्ये "फार्म टू फोर्क" मॉडेलच्या माध्यमातून संपूर्ण फूड सप्लाय चेनवर नियंत्रण ठेवले जाते. या सर्व उदाहरणांतून अन्नसुरक्षा ही केवळ सरकारी जबाबदारी नसून सामाजिक संस्कृतीचा भाग बनली पाहिजे, हे स्पष्ट होते.

सोशल परस्पेक्टिव्हमधून पाहिले तर अन्नातील भेसळ हा विश्वासघाताचा प्रकार आहे. कोणत्याही समाजातील आर्थिक व्यवहार परस्पर विश्वासावर उभे असतात. ग्राहक एखादी वस्तू विकत घेताना ती सुरक्षित आणि दर्जेदार असेल, अशी अपेक्षा असतो. जेव्हा नफेखोरीसाठी अन्नामध्ये भेसळ केली जाते, तेव्हा ग्राहकांचा विश्वास डळमळीत होतो. याचा परिणाम केवळ त्या व्यवहारापुरता मर्यादित राहत नाही; तर संपूर्ण बाजारव्यवस्थेवर होतो. प्रामाणिक व्यापाऱ्यांचे नुकसान होते आणि समाजातील नैतिक मूल्येवर प्रश्नचिन्ह निर्माण होते. म्हणूनच अन्नभेसळ ही सामाजिक नैतिकतेची समस्या देखील आहे.

पब्लिक हेल्थच्या दृष्टीने हा प्रश्न अधिक गंभीर आहे. भेसळयुक्त अन्नामुळे तात्काळ विषबाधा होऊ शकतेच; परंतु दीर्घकालीन स्वरूपात त्याचे परिणाम अधिक घातक असतात. कृत्रिम रंग, निकृष्ट रसायने, बनावट घटक आणि हानिकारक मिश्रणांमुळे यकृत, मूत्रपिंड, पचनसंस्था आणि इतर अवयवांवर परिणाम होऊ शकतो. काही प्रकरणांमध्ये कर्करोगासारख्या गंभीर आजारांचाही धोका वाढू शकतो. लहान मुले, गर्भवती महिला, युद्ध नागरिक आणि आजारी व्यक्ती यांना त्याचा सर्वाधिक फटका बसतो. त्यामुळे अन्नभेसळ हा केवळ कन्झ्युमर प्रोटेक्शनचा विषय नसून सार्वजनिक आरोग्याच्या संरक्षणाचा मूलभूत प्रश्न आहे.

भारतात अन्न सुरक्षा व मानके कायदा, 2006 आणि या कायद्याच्या माध्यमातून अन्नसुरक्षेसाठी संस्थात्मक चौकट निर्माण करण्यात आली आहे. तथापि, देशाची प्रचंड लोकसंख्या, विशाल बाजारपेठ, असंगठित उत्पादन व्यवस्था आणि जागरूकतेतील असमानता यामुळे आव्हाने कायम आहेत. या पाश्चिमीवर महाराष्ट्रात सुरु असलेल्या अन्नभेसळविरोधी कारवायांचे महत्त्व अधिक वाढते. अन्न व औषध प्रशासनाने केलेल्या धाडी, तपासण्या आणि कारवायांमुळे अन्नसुरक्षेचा प्रश्न पुन्हा चर्चेत आला आहे. या कारवायांचे खरे महत्त्व केवळ जष्ठी किंवा गुन्हे दाखल करण्यात नाही, तर समाजामध्ये निर्माण झालेल्या जागरूकतेत आहे.

महाराष्ट्राने विकसित देशांच्या अनुभवातून शिकण्याची गरज आहे. जिल्हास्तरावर अत्याधुनिक फूड टेस्टिंग लॅब्स उभारणे, डिजिटल ट्रेसिबिलिटी सिस्टीम विकसित करणे, आर्टिफिशियल इंटेलिजन्सच्या साहाय्याने मॉनिटरिंग अधिक प्रभावी करणे, तक्रार निवारण यंत्रणा सक्षम करणे आणि नागरिकांमध्ये कन्झ्युमर अवेअरनेस वाढविणे या उपाययोजना आवश्यक

आहेत. त्याचबरोबर शाळा, महाविद्यालये आणि सामाजिक संस्थांमार्फत अन्नसुरक्षेबाबत व्यापक जनजागृती करणे देखील महत्त्वाचे आहे.

अखेरीस, भेसळमुक्त अन्न ही केवळ शासनाची किंवा प्रशासनाची जबाबदारी नाही. ती संपूर्ण समाजाची सामूहिक जबाबदारी आहे. विकसित देशांचा अनुभव सांगतो की मजबूत संस्था, कठोर कायदे, आधुनिक तंत्रज्ञान आणि जागरूक नागरिक यांच्या एकत्रित प्रयत्नांमधूनच फूड सेफ्टी संस्कृती निर्माण होते. महाराष्ट्रात सुरु असलेली अन्नभेसळविरोधी मोहीम ही त्या दिशेने टाकलेले एक महत्त्वाचे पाऊल मानता येईल. ही लढाई केवळ भेसळखोऱ्यांविरोधात नाही; तर निरोगी समाज, सुरक्षित भविष्य आणि नागरिकांच्या मूलभूत हक्कांच्या संरक्षणासाठी आहे. जनतेच्या ताटात सुरक्षित अन्न पोहोचणे हीच कोणत्याही प्रगत आणि संवेदनशील समाजाची खरी ओळख असते.

डॉ. भारत कऱ्हाड, प्राचार्य, वराडकर महाविद्यालय दापोली, जिल्हा रत्नागिरी.

भेसळमुक्त अन्नाची लढाई : जगाचा अनुभव आणि महाराष्ट्राची दिशा

'अन्नभेसळ हा केवळ कायद्याचा प्रश्न नसून पब्लिक हेल्थ, सोशल ट्रस्ट आणि सुशासनाशी संबंधित जागतिक आव्हान

असतो. युरोपियन देशांनी अन्नसुरक्षेला अधिक व्यापक स्वरूप दिले आहे. युरोपियन युनियनमध्ये ट्रेसिबिलिटी सिस्टीम अत्यंत प्रभावीपणे कार्य करते. एखादा अन्नपदार्थ कोणत्या शेतातून आला, कोणत्या कारखान्यात प्रक्रिया झाला आणि कोणत्या दुकानात विकला गेला याची संपूर्ण माहिती उपलब्ध असते. त्यामुळे भेसळ किंवा गुणवत्तेचा प्रश्न निर्माण झाल्यास त्वरित कारवाई करणे शक्य होते. जपानमध्ये अन्नाच्या गुणवत्तेला सामाजिक प्रतिष्ठेचा विषय मानले जाते. ऑस्ट्रेलिया आणि न्यूझीलंडमध्ये "फार्म टू फोर्क" मॉडेलच्या माध्यमातून संपूर्ण फूड सप्लाय चेनवर नियंत्रण ठेवले जाते. या सर्व उदाहरणांतून अन्नसुरक्षा ही केवळ सरकारी जबाबदारी नसून सामाजिक संस्कृतीचा भाग बनली पाहिजे, हे स्पष्ट होते.

शिक्षणाधिकारी यांच्या आदेशाला संस्था सचिव, मुख्याध्यापक यांनी दिली केराची टोपली स्थगित उपोषण पुन्हा सुरु

मराठवाडा शिक्षक संघाच्या नेतृत्वाखाली सहशिक्षकांचे सहकुटुंब आमरण उपोषण

छत्रपती संभाजीनगर मुडेंश्वर शिक्षण संस्था संचालित शांताई प्राथमिक विद्यालय या शाळेतील शिक्षकांची संस्था सचिव आणि मुख्याध्यापकांनी शिक्षकांची आर्थिक फसवणूक, शासनाची आर्थिक लूट होत असल्याने या शाळेतील सहशिक्षक रावसाहेब तुकाराम बोरेसे, रवींद्र दामोदर मगर, रामेश्वर देविदास गोरगडे, अजित शेषराव जाधव, सागर संजीव सूर्यवंशी, संभाजी लुट करीत मनमानी कारभार करून हनुमंता जाधव, सचिन नारायण मुसळे हे मराठवाडा शिक्षक संघाचे अध्यक्ष भाई चंद्रकांत चव्हाण यांच्या नेतृत्वाखाली आज दिनांक 11 जून 2026 वार गुरुवार रोजी जिह्वा परिषद शिक्षणाधिकारी प्राथमिक कार्यालयासमोर सहकुटुंब

आमरण उपोषण सुरु केले आहे. शाळेचे मुख्याध्यापक संदिप लक्ष्मण काजळे हे आहेत. संस्था सचिव लक्ष्मण ओंकार काजळे व अध्यक्ष श्रीमती संगीता लक्ष्मण काजळे हे शासनाची आर्थिक लूट करीत मनमानी कारभार करून शाळेतील शिक्षकांचे माहे मे 2026 चे वेतन रोखलेले आहे शिक्षण विभागाच्या आदेशाला केराची टोपली दाखवली आहे. व शिक्षणाधिकारी कार्यालय यांच्या मनमानी कारभारावर कठोर कारवाई न करता यांना मदतच करीत आहेत, असा आरोप मराठवाडा शिक्षक संघाने केलेला आहे

शाळेतील मुख्याध्यापकांनी नियमबाह्यरीत्या तुकडी वर्गाचा वाढीव टप्पा पगार मूळ वर्गाला दिलेला आहे. तो वाढीव टप्पा शासन निर्णयानुसार तुकडी वर्गाच्या शिक्षकांच्या पगारी खात्यावर

अशा शिक्षकांना वरिष्ठ वेतनश्रेणी लागू करण्यात यावी. शाळेत रुजू करून घेत असताना शाळेतील मुख्याध्यापक, संस्था सचिव व अध्यक्ष यांनी सर्व कर्मचाऱ्यांकडून दहा कोऱ्या कागदांवर स्वाक्षरी करून घेतलेल्या आहेत. तसेच शाळेतील सर्व शिक्षकांना धमकावून

जमा करण्यात यावा. सेवा पुस्तकाची दुय्यम प्रत अद्यावत करून तात्काळ शिक्षकांना देण्यात यावी. शाळेतील ज्या शिक्षकांनी बारा वर्षांचा कालावधी पूर्ण केलेला आहे व वरिष्ठ वेतन श्रेणीचे प्रशिक्षण पूर्ण केलेले आहे अशा शिक्षकांना वरिष्ठ वेतनश्रेणी लागू करण्यात यावी. शाळेत रुजू करून घेत असताना शाळेतील मुख्याध्यापक, संस्था सचिव व अध्यक्ष यांनी सर्व कर्मचाऱ्यांकडून दहा कोऱ्या कागदांवर स्वाक्षरी करून घेतलेल्या आहेत. तसेच शाळेतील सर्व शिक्षकांना धमकावून

14 वयोगटातील धोकादायक, व्यवसायामध्ये काम करणाऱ्या बालकामगारांची शैक्षणिक गुणवत्ता सुधारण्यात येते. प्रकल्पाचा मुख्य उद्देश बालकामगारांचा त्यांच्या कामापासून

हे पत्रक मालक, मुद्रक, प्रकाशक, संपादक मोहन भागुजीराव व्हावळे यांनी मातोश्री ऑफसेट मॉडा जवळ, परळी वैजनाथ, परळी ता. परळी, जि.बीड 431515 (महाराष्ट्र) येथे छापून साप्ताहिक परळी संघर्षनेता, कार्यालय, मोहन भागुजीराव व्हावळे, इंदिरा नगर ता. परळी वैजनाथ जि.बीड पिन कोड 431515 (एम.एस.) येथे प्रकाशित केले आहे. मोबा. 9881265102, पीआरबी अॅक्ट नुसार या अंकातील प्रकाशित झालेल्या मजकुराशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. या संबंधीत वाद परळी वैजनाथ न्यायालया अंतर्गत parlisangharshneta@gmail.com , mohanhavale1111@gmail.com

